

PREZENTACE ODBORU ARCHEOLOGIE GNŘ NPÚ

Odbor archeologie generálního ředitelství Národního památkového ústavu prezentuje svou práci především v rámci vědecké komunity, ale věnuje se také popularizaci památkové archeologie i archeologie obecně. Tato aktivní komunikace s veřejností zahrnuje všechny věkové skupiny zájemců o archeologii – od dětí až po seniory. Odbor spolupracuje s dalšími institucemi – s jinými specializovanými archeologickými pracovišti, s vysokými školami, muzei či mezinárodními organizacemi.

Odbor archeologie se v uplynulých letech podílel na organizaci dvou mezinárodních konferencí. V roce 2018 to byl 50. ročník týdenní konference Archaeologia historica, pořádaný společně s Masarykovou univerzitou a Památkovým úřadem Slovenské republiky na valtickém zámku, jehož nosným tématem byla Archeologie přehlížených a interpretace problematických památek. Konference zahrnovala čtyři jednací dny, během nichž zaznělo 83 příspěvků v pěti sekcích a bylo představeno 41 posterů, blízkých tématu konference. Počet účastníků odborného setkání dosahoval téměř dvou set. Nejvýznamnější příspěvky z konference byly publikovány v časopise Archaeologia historica v roce 2019.

V březnu 2020 Národní památkový ústav za podpory Národního muzea organizoval 21. výroční zasedání Evropské archeologické rady (European Archaeological Council), kterého se během tří dnů zúčastnilo více než sto pracovníků různých památkových institucí z celkem 26 zemí zastoupených v Radě Evropy, včetně Izraele a Ruské federace. Tématem pražské konference byl přínos archeologie pro veřejnost. Dvacet příspěvků poskytlo pohled z různých zemí, pojmenovalo cesty poznávání a prezentace, které nebudou dědictví skryté v zemi nadměrně ohrožovat a učiní z něj naopak neopominutelnou hodnotu. Odborníci na památkovou péči z celé Evropy na závěr třídního setkání navštívili i dvě významné národní kulturní památky ve správě NPÚ, Karlštejn a Křivoklát.

Průběžně probíhají také menší jedno- či vícedenní setkání odborníků; za všechny můžeme uvést seminář Alois Musil, antika a české země, pořádaný u příležitosti 150. výročí narození světově významného vědce Aloise Musila (1868–1944) spolu s Ústavem pro klasickou archeologii FF UK a ve spolupráci s Českým národním komitétem ICOMOS. Jednotliví zaměstnanci odboru archeologie se také aktivně účastní oborových konferencí s přednáškami či postery a prezentují zde svoji práci.

Na pravidelných přednáškách pro odbornou veřejnost spolupracuje odbor archeologie s ÚOP Praha a s Ústavem pro archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, např. v roce 2019 proběhlo několik veřejných přednášek věnovaných polské archeologii. Zaměstnanci odboru archeologie také příležitostně přednášejí na univerzitách (Univerzita Karlova, Masarykova univerzita, Univerzita Hradec Králové), na základních a středních školách, pro Univerzitu 3. věku a Kurs památkové péče NPÚ. Nebrání se komunikaci s veřejností on-line a pružně se přizpůsobují novým podmínkám.

Odborné články, ale i referáty o akcích a významných událostech, publikují zaměstnanci odboru ve Zprávách památkové péče a dalších periodikách. O důležitých archeologických tématech se snaží informovat média.

Akcí, které se odbor archeologie účastní každoročně, je Mezinárodní den archeologie. Forma zapojení do MDA se rok od roku (již od r. 2014) liší, nejdůležitějším tématem, které chtějí archeologové generálního ředitelství Národního památkového ústavu veřejnosti sdělit, je však role archeologie při zachování hodnot památkového fondu, tedy odklon od destruktivní archeologie a snaha o uchování archeologických terénů všude, kde je to jen trošku možné, a důležitá role preventivní archeologie. Součástí Mezinárodního dne archeologie bývá také edukační program pro děti; v roce 2019 byla uspořádána výstava nálezů z Palácových zahrad pod Pražským hradem, organizovány komentované prohlídky sklepů v sídle NPÚ v Liliové 5 v Praze. Tradicí jsou volně vstupenky do palácových zahrad pro všechny zájemce. Veřejnosti dobře přístupnou formou jsou Archeologické jednohubky, krátká pojednání o aktuálních tématech.

Zaměstnanci odboru archeologie generálního ředitelství NPÚ jsou otevření novým výzvám, věnují se každému podnětu z řad veřejnosti a snaží se uvést podstatnou roli památkové archeologie do širšího povědomí.

Autor: Ing. Mgr. Stanislava Kučová, foto: Jan Pařez, Romana Semelková Indrová, Petr Hejhal